

Zwemmen in Bern
ZWITSERLAND

Zoals de Friezen schaatskoorts kennen, staan de Berners elk jaar te trappelen voor een sprong in de rivier de Aare. Deze zomer zijn er voor het eerst zwemlessen voor toeristen.

TEKST EN FOTO'S JESSICA DE KORTE

R

REIZEN
Bern

Foto links : het Marzilibad, 'het mooiste rivierzwembad van Europa' met op de achtergrond het parlamentsgebouw. Rechts: de laatste zwemafslag van de Aare.

Als een klein meisje voor een gesloten pretpark staar ik naar de Aare. Op zijn Zwitsers-Duits rolt de r, alsof het om een liedje gaat. Een liedje dat het ritme van deze stad bepaalt. In Bern ligt het tempo lager dan in Zürich, zoals wetenschappers bewezen. De taal gaat minder snel over de lippen, de stap is vertraagd, zodat er tijd overblijft om na te denken en van de omgeving te genieten. Ik denk aan de dag waarop ik met mijn Zwitserse neef Carlos het water in mocht. Zeven jaar was ik. Met een lang touw zat ik als een bergbeklimmer aan hem vastgeketend. Ik zie nog zijn grijns op zijn gezicht, zoals altijd als er iets spannends stond te gebeuren. Mijn moeder was bezorgd. Zelfs als je goed kan zwemmen, ligt de macht bij de Aare. “De stroming is altijd anders en ertegen vechten heeft geen zin”, zegt Bernhard Fleuti (58), bijna veertig jaar badmeester. Bernhard geeft me deze middag zwemles in de Aare. Hij heeft nooit iemand hoeven te redden, maar weet de keren waarop het goed misging. Zoals de Zuid-Koreanen die op de verkeerde plek zwommen. Ze botsten tegen een versperping en kwamen nooit meer boven. Maar zoals Hagenaars het gevaar van de Noordzee trotse-

ren, doen de Berners dat met hun Aare. Ongeduldig wachten de bewoners het moment af waarop de rivier de juiste temperatuur bereikt. Van de ober in hipstertent Lötschberg tot die in het chique Cinématte. “Soms zwem ik naar huis”, zegt de laatste. “Ik volg de rivier tot de wijk waar ik woon en loop het laatste stukje.” Zijn fiets blijft soms een week bij zijn werk staan. Dat kan prima in Bern, nog onontdekt door de fietsendief. **Van badmeester Bernhard mag ik het water niet in. Hij is resoluut.** In één nacht heeft een noordenwind de watertemperatuur van 20 naar 14 graden doen kelderen. Het is te koud. Hoe eigenwijs ik – net als mijn neef toen – ook ben, ik begrijp de badmeester als ik mijn tenen in het water dip. Binnen een paar seconden schiet er kramp door mijn voet. Ik ben gek op zwemmen, dus begrijp de aantrekkingskracht die de Aare op zijn bewoners heeft. Zoals de noten van een muziekstuk je mee kunnen voeren, brengt de rivier je in vervoering. In één keer vergeet je het getob. Ik zie mezelf na die zwempartij met mijn neef nog stoer en sterk op de kant staan. De adrenaline gierend door mijn lijf. Bernhard ziet het somber in, maar misschien

De cursus van organisatie Stadtwellen in Bern wordt in het Duits en Engels gehouden op zaterdag 21 en 28 juli en 4 en 11 augustus. Inschrijven kan via: www.bern.com, www.stadtwellen.ch App met informatie over de temperatuur van de Aare: www.aare.guru SWISS vliegt dagelijks vier keer van Amsterdam naar Zürich, met de trein ruim een uur van Bern. www.swiss.com De ov-voordeelpassen van het Swiss Travel System: www.MySwitzerland.com/treinreizen Andere info: www.MySwitzerland.com

lukt het morgen nog om een duik in het water te nemen. Ik houd hoop en luister aandachtig naar zijn tips. Organisatie Stadtwellen promoot veilig zwemmen in de Aare en geeft deze zomer voor het eerst cursussen aan toeristen en expats. “Toeristen zien ’s zomers allemaal hoofdjes in het water, dus denken ze dat ze ook de rivier in kunnen springen”, vertelt de badmeester, die zich, naast zijn betaalde baan als informatie-technoloog, inzet als president van het Schweizerische Lebensrettungs Gesellschaft. “Maar er is een groot verschil met mensen die hier zijn opgegroeid en ervaring hebben.” Misschien wel de belangrijkste regel: Verken van tevoren het stuk dat je gaat zwemmen. Hangen er takken die je naar beneden kunnen trekken? Is het water helder genoeg om alle obstakels te zien? Waar ga je het water uit? Blijf weg bij verboden gebieden als de dam, waar de kolkende massa dodelijk kan zijn. Bernhard legt uit dat je eerst een stukje tegen de stroming in moet zwemmen, om vervolgens zo snel mogelijk naar het midden te gaan. “Blijf goed vlak liggen! Zo vermijd je dat je benen ergens een steen aanraken. Met een snelheid van 2,5 meter per seconde voelt zo’n klap alsof je al joggend tegen een boomstam aan rent.” Ik

weet weer hoe mijn neef voor alles waarschuwde. De zenuwen waren heftiger dan bij een schooltoets of turnwedstrijd. De volgende dag fiets ik door Bern langs de plekken van mijn jeugd. De berenkuil, waar de beren er gelukkig een fraai park aan de Aare bij hebben gekregen. Het appartement aan de Kramgasse 49 van Albert Einstein, die hier naast zijn baantje bij een octroobureau ‘even’ de relativiteitstheorie bedacht. “Dat was de goede tijd, die jaren in Bern”, zei de wetenschapper later. In mijn kinderjaren had ik weinig oog voor de arcades en monumentale huizen met roodbruine steile daken. Des te meer voor de natuur. Mijn Zwitserse oom wist als botanicus elk plantje te benoemen en leerde me over het kruidje-roer-mij-niet, waarvan de blaadjes dichtklappen als je ze aanraakt. **Als ik bij de Aare drie surfende jongens in wetsuits bewonder**, komt er een sms’je binnen van Livia Schönenberger (26). In de rozentuin ontmoette ik gisteren deze studente, die me vertelde hoe de burgemeester ’s zomers altijd tussen zijn besprekingen door de rivier in duikt. Ooit zou het parlamentsgebouw hebben volgehangen met badpakken en zwembroeken.

Ze schrijft: ‘Laten we elkaar om 16 uur treffen bij het Marzilibad.’ Ik schrik op. Zal het dan toch? Als een wonder tikt de thermometer die middag 16 graden aan. Zwemmen kan nét, vindt Livia. De tips van de badmeester herhalen zich in mijn hoofd. Ik wrijf koud water over mijn huid, zodat die al wat kan wennen aan de lage temperatuur. Dan gaan we. **Het voelt alsof ik in een achtbaan zit. Zonder noodknop.** Als ik mijn oren onderdompel, hoor ik het geknetter van de kiezels die constant in beweging zijn. *Aurerauschen*, noemen de Berners dat. Boven me hangen witte wolkjes als wattenschijfjes in de lucht. Ik voel hoe mijn neefs grijns nu op mijn gezicht verschijnt. Euforie. Ik ben de bergbeklimmer die de top heeft bereikt! Het moment duurt kort, veel te kort. Ik grijp naar de rode reling en sta alweer op de kant. De kou voel ik pas in het omkleedhokje. “De meeste Berners gaan pas bij 20 graden de Aare in”, zegt Livia. “Je mag dus trots zijn!” Wie weet durf ik de volgende keer wel zelf. Samen met iemand, want de badmeester leerde me ook: zwemmen in de Aare doe je nooit alleen.